

1. Inleiding

Het kabinet heeft in 2009 besluiten genomen over een eerste fase van het toekomstbestendig ecologisch systeem (TBES) voor het Markermeer IJmeer. In de RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam Almere Markermeer) van november 2009 is opgenomen dat het kabinet een snelle start wil maken met maatregelen voor de verbetering van de natuurkwaliteit in het Markermeer-IJmeer. Op basis van resultaten van het onderzoeksprogramma Natuurlijker Markermeer-IJmeer is door het kabinet de keuze gemaakt voor de eerste fase maatregelen die een bijdrage leveren aan een Toekomstbestendig Ecologische Systeem (TBES). Daarbij wordt ondermeer gedacht aan het realiseren van luwtemaatregelen in de Hoornse Hop.

Eén van de ecologische doelstellingen voor een toekomstbestendig ecologisch systeem bestaat uit het realiseren van zones met helder water. Hiervoor is het noodzakelijk om luwtezones te creëren door het uitvoeren van luwtemaatregelen. Luwtemaatregelen kunnen bestaan uit golfbrekers, mogelijk ook eilanden of nog andere innovatieve oplossingen. Luwtemaatregelen kunnen in feite in het gehele Markermeer effectief worden toegepast, maar gezien de stromingssituatie en het diepteverloop kunnen dergelijke zones het beste worden gecreëerd in de Hoornse Hop (zie linker afbeelding volgende pagina voor het zoekgebied voor de maatregelen). Bovendien zijn er al arealen met waterplanten waarop aangesloten kan worden. De Hoornse Hop is al relatief golfvrij gelegen en door de toepassing van luwtestructuren kan het transport van slibrijk water worden beperkt. Afhankelijk van de wijze van uitvoering kunnen luwtemaatregelen in de Hoornse Hop ook een bijdrage leveren aan het beheersen van de grootschalige slibstroming in het Markermeer.

Staatssecretaris Bleker heeft de provincies Noord-Holland en Flevoland in 2010 per brief gevraagd samen € 10 miljoen bij te dragen aan de ecologische ontwikkeling van het Markermeer en IJmeer. Het Rijk heeft zelf in de eerder genoemde RAAM-brief € 20 miljoen beschikbaar gesteld mits de beide provincies samen €10 miljoen bijdragen. In onze reactie op de RAAM-brief (februari 2010), gaven wij aan een bijdrage te willen overwegen, mits die bijdrage onderdeel is van een groter pakket maatregelen (van € 115 miljoen). Omdat de standpunten van Rijk en provincies over financiering uiteenliepen heeft de projectdirecteur van de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer in september 2011 een voorstel gedaan om uit de impasse te komen. Dit voorstel betrof de gezamenlijke financiering van de luwtemaatregelen Hoornse Hop (kostenraming 2011 van het Rijk € 8-23 miljoen) uit de eerste fase van een toekomstbestendig ecologisch systeem voor het Markermeer-IJmeer. Hij heeft voorgesteld als volgt € 9 miljoen beschikbaar te stellen: € 6 miljoen van het Rijk, €1,5 miljoen van beide provincies en daarbij de voorwaarde dat het Rijk de resterende €14 miljoen (van de € 20 miljoen uit de RAAM-brief) vasthoudt voor later. De provincies hebben toegezegd in principe positief te staan tegenover dit financieringsvoorstel, het geld te gaan zoeken en de formele procedure hiervoor te starten onder voorbehoud van goedkeuring door GS en PS. Het Rijk heeft niet toegezegd de resterende € 14 miljoen vast te houden, en aangegeven alleen verder te willen investeren in de verhouding 2/3 Rijk, 1/3 provincies.

Op 1 november 2011 hebben GS besloten op basis van onze provinciale belangen en rol in het RRAAM (RijkRegioprogramma Amsterdam Almere Markermeer, als vervolg op RAAM-brief van het kabinet) onder voorwaarden te willen investeren in deze luwtemaatregelen in de Hoornse Hop. Wij hebben u over ons besluit en de voorwaarden die wij daarbij gesteld hebben geïnformeerd. Volgens de huidige inzichten dragen deze maatregelen op belangrijke wijze bij aan de te realiseren doelstellingen in het Markermeer IJmeer, terwijl de kosten beduidend lager zijn dan die van veel andere maatregelen. De voorwaarden bij het besluit waren financieel, inhoudelijk en organisatorisch van aard. Omdat het Rijk in meerdere dossiers (natuur, water) een terugtrekkende beweging maakt en eenzijdig afspraken oplegt aan de provincie is aan het Rijk een financiële

voorwaarde gesteld in de hoop nog een deel van de eerder gereserveerde rijksfinanciering beschikbaar te krijgen. Per brief is het besluit met de voorwaarden aan het Rijk gestuurd en ook mondeling door gedeputeerde RRAAM en gedeputeerde Markermeer IJmeer aan het Rijk gemeld. In het bestuurlijk overleg RRAAM van 15 december 2011 is door minister Schultz-van Haegen geantwoord op het besluit van GS en de gestelde voorwaarden dat er geen extra rijksfinanciën beschikbaar komen, maar wel een serieus onderzoek start naar de kansen van natuurmaatregelen bij de verkenning naar de versterking van de Houtribdijk. De brief van staatssecretaris Bleker bevestigt dit antwoord (zie bijlage).

Op basis van dit antwoord hebben wij na overleg met de provincie Flevoland op 21 februari besloten onze bijdrage van €1,5 miljoen beschikbaar te stellen met de eerdere voorwaarde van verdere rijksinvesteringen als uitgangspunt, handhaving van de overige inhoudelijke en organisatorische voorwaarden, aanscherping van de financiële voorwaarden (maximale bijdrage, niet geïndexeerd) en het stellen van een deadline voor het Rijk om een uitvoeringsgereed plan aan ons voor te leggen (uiterlijk 31 december 2015) .

Wij verzoeken u in deze voordracht om eenmalig een bijdrage voor de luwtmaatregelen Hoornse Hop beschikbaar te stellen. Hieronder lichten wij dit toe.

2. Doelen en evaluatiecriteria

RijkRegioprogramma Amsterdam Almere

De provincie Noord-Holland participeert in het RijkRegioprogramma Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM) en de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer. De Werkmaatschappij Markermeer IJmeer heeft in 2011 de kosten van het toekomstbestendig ecologisch systeem geoptimaliseerd en met 40% teruggebracht zonder dat de ecologische effectiviteit is verminderd. In de commissie WEB bent u met een achtergrondnotitie en bijeenkomsten op 30 oktober 2011 en 2 februari j.l. geïnformeerd over deze resultaten, de stand van zaken van het RRAAM-proces en de komende besluitvorming in het kader van de rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer. Eerder participeerde de provincie onder leiding van de provincie Flevoland in het samenwerkingsverband Toekomst Markermeer IJmeer dat in opdracht van het Rijk met de regio het Toekomstbeeld voor Markermeer IJmeer ontwikkeld heeft in 2009. Hierover bent u toen ook regelmatig geïnformeerd.

Toekomstbestendig ecologisch systeem

Het Markermeer en IJmeer dragen bij aan de leefkwaliteit en het vestigingsmilieu in de Metropoolregio Amsterdam. Als ecologische eenheid maakt dit gebied deel uit van Natura 2000, het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden. Ecologisch is de kwaliteit van het Markermeer IJmeer de laatste jaren fors achteruit gegaan. Het toekomstbestendig ecologisch systeem (TBES) beoogt de neergaande ontwikkeling van de natuur in het Markermeer IJmeer om te buigen met maatregelen die het ecologisch systeem versterken en veerkrachtig maken. Zo ontstaat een ecologisch systeem dat veranderingen in de toekomst vanuit eigen kracht kan opvangen. Om dit te bereiken zijn de vier ecologische vereisten van het natuursysteem Markermeer IJmeer in beeld gebracht, namelijk:

1. Heldere randen langs de kust,
2. Een gradiënt in slib van helder naar troebel water,
3. Land-waterzones van formaat,
4. Versterken ecologische relaties.

Om de vier ecologische vereisten tot stand te brengen is een pakket van onderling samenhangende maatregelen opgesteld. Tezamen vormen zij de bouwstenen van het TBES. De luwtmaatregelen Hoornse Hop zijn een maatregel voor een heldere rand langs de Markermeerkust.

Fasering

Het optimalisatierapport van de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer (2011) heeft laten zien dat een uitvoeringsstrategie voor het TBES bestaat uit gefaseerde investeringen, bestuurlijke beslismomenten, monitoring en bijsturing. De in totaal benodigde ingrepen voor een volledig herstel van het ecologisch systeem zijn zeer moeilijk te voorspellen. Vanuit het ecologisch proces zelf geredeneerd is het niet realistisch noch effectief om te sturen op een kwantitatief strak geformuleerd eindbeeld. Beter is het de onzekere dynamiek te accepteren en van daaruit te streven naar beïnvloeding in fases. Dit inzicht inspireert tot een Programmatische aanpak, waarbij

gerichte impulsen worden gegeven, regelmatig wordt bijgestuurd, en samenhang met ruimtelijke ingrepen wordt gevonden. Een Programmatische aanpak voor Markermeer en IJmeer kan bestaan uit vier fases in het traject naar een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem:

1. Fase één is de startfase zoals gedefinieerd in de RAAM-brief van 2009.
2. In fase twee wordt het omslagpunt gerealiseerd waarmee de neergaande trend wordt gekeerd, en de opgaande lijn wordt ingezet.
3. Fase drie is de acceleratiefase. Hierin worden investeringen gedaan die de opgaande lijn voortzetten en leiden tot verdere verbeteringen in het systeem.
4. In fase vier worden investeringen gedaan die dan nog nodig zijn om een robuust en veerkrachtig ecosysteem te waarborgen.

Vanwege de complexiteit van het ecologisch proces, zullen de maatregelen die onderdeel uitmaken van de verschillende fases en de intensiteit van deze maatregelen, op basis van monitoring moeten worden vastgesteld. Tegelijkertijd zal de feitelijke invloed van de stedelijke en economische ontwikkeling op de instandhoudingsdoelen moeten worden meegewogen. Dit met inachtneming van de te verwachte invloeden van ruimtelijke investeringen in de toekomst vanwege RRAAM en andere ruimtelijke ingrepen. Pakketten van maatregelen en ingrepen kunnen met elkaar in verband worden gebracht zodat deze bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.

Herziening eerste fase TBES

In de RAAM-brief van 2009 is een eerste fase TBES voorzien die vooral bestaat uit luwtemaatregelen in de Hoornse Hop.

Voortschrijdend inzicht op basis van het verrichte onderzoek en krappere beschikbaarheid van overheidsmiddelen geven aanleiding tot herdefiniëring van deze eerste fase.

- Beperkte omvang van luwtemaatregelen Hoornse Hop.
- Koppeling van de luwtemaatregelen aan de versterking van de Markermeerdijken aan Noord-Hollandse kant.
- Accentverlegging van onderzoek naar uitvoering in lopende programma's.

Inrichting tweede fase TBES

De werkmaatschappij Markermeer IJmeer adviseert om het accent van de tweede fase te leggen op de drie prioritaire maatregelen voor het TBES. Dit in een omvang die vanuit ecologische overwegingen ten minste nodig is om de neergaande trend te keren en een opgaande lijn tot stand te brengen.

- Aanleg grootschalig moeras, tot een oppervlak van circa 1.500 ha, benodigd voor voedselrijkdom, leefgebied en paaizones;
- Luwtemaatregelen voor slibbeheersing en heldere zones, met circa 10 kilometer golfbrekers voor initieel benodigd effect;
- Aanleg vooroever Lepelaarplassen als land-waterovergang, initieel tot circa 100 hectare vooroever.

Deze maatregelen dragen sterk bij aan de Natura 2000-instandhoudingsdoelen en aan de kwaliteit van het leefgebied voor de soorten die het moeilijk hebben. Zij leveren ook een substantiële bijdrage aan het bereiken van de ecologische vereisten van het TBES. Maatregelen van dergelijke omvang vormen de minimaal vereiste schaal om de voedselrijkdom te verbeteren.

De kosten van dit tweede-fase pakket, wat te zien is als een minimumpakket voor ecologische systeemverbetering, bedragen in totaal circa € 200 miljoen. De termijn waarin deze tweede fase gepland wordt, is afhankelijk van de bestuurlijke inschatting in hoeverre snelheid geboden is om de instandhoudingsdoelen binnen bereik te brengen, en op welke termijn de behoefte bestaat om juridische ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen.

Invulling vervolgfases

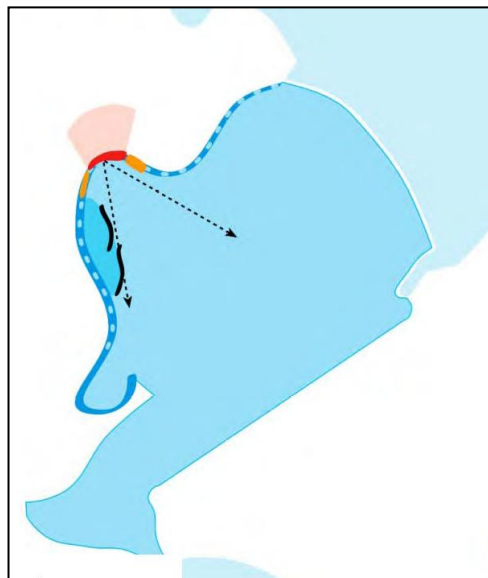
De Programmatische aanpak behoeft een vertaling naar een pragmatische invulling van de derde en vierde fase, voor zover dat nodig blijkt op basis van de monitoringsresultaten. De maatregelen kunnen niet nu al gedefinieerd volgens een vastomlijnd plan. Zij zullen ontwikkeld moeten worden op grond van beschikbaar komende monitoringsgegevens en kennisontwikkeling. Ook moeten de effecten van (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen en plannen worden meegenomen.

Luwtemaatregelen

De luwtemaatregelen bij de Hoornse Hop zijn een rijksmaatregel voor rijkswater en rijksnatuur in het Markermeer IJmeer, nodig om de waterkwaliteit te verbeteren. Het Rijk vraagt cofinanciering van de provincies Noord-Holland en Flevoland. De beoogde uitvoerder van de planuitwerking (en realisatie) van de luwtemaatregelen Hoornse Hop is Rijkswaterstaat Dienst IJsselmeergebied. De Hoornse Hop is het gedeelte van het Markermeer gelegen voor Hoorn. 'Meekoppelkansen' liggen er voor ontwikkelingen in het gebied zelf (bijvoorbeeld vaardoel, aanlegplaats, strandje). De ecologische effecten kunnen echter reiken tot het schaalniveau van het Markermeer. Uit (model)studies van het samenwerkingsverband Toekomst Markermeer IJmeer is gebleken dat op deze plek het areaal waterplanten het meest effectief en goedkoop vergroot kan worden. Een 1-jarige proef met een slibscherm bij Zeevang moet de effectiviteit van de maatregel nog aantonen en meer informatie geven over omvang, locatie en vorm van toekomstige luwtemaatregelen. Het scherm is in september 2011 geplaatst (sindsdien wordt er gemeten) en wordt in september 2012 verwijderd.

De luwtemaatregelen moeten een heldere rand van het Markermeer creëren met een rijke vis- en mosselstand en voldoende kans op waterplantontwikkeling, d.w.z. een van de ecologische vereisten voor een toekomstbestendig ecologisch systeem invullen. Het doel is door de luwtemaatregelen bij te dragen aan een gebied van in totaal 2.500 ha met waterplanten in het Markermeer IJmeer en daarmee een toekomstbestendig ecologisch systeem te realiseren dat tegen een stootje kan. Het toekomstbestendig ecologisch systeem bestaat verder uit ca. 4.500 ha grootschalig moeras bij de Houtribdijk en 1.000 ha vooroever bij de Lepelaarplassen bij Almere. Een kwaliteitssprong in de natuur is noodzakelijk om twee redenen: het keren van de neergaande trend in de ecologische gesteldheid van het Natura 2000 gebied (rijksopgave) en het mogelijk maken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied, zoals uitbreiding van jachthavens.

Ook voor de kleine watersport ontstaan kansen, omdat een combinatie van de luwtemaatregel met bijvoorbeeld aanlegsteigers nieuwe vaardoelen creëert en kansen voor beginnende zeilers. Nu zitten boten vanuit Hoorn meteen op het grote Markermeer. De gemeente Hoorn ziet kansen voor recreatie en het ontwikkelen van een stadsstrand aan de kust. Mogelijk kan hier in de toekomst een officiële zwemlocatie aan het Markermeer ontstaan die in de regionale behoefte voorziet.

De Werkmaatschappij Markermeer IJmeer heeft in haar optimalisatierapport (november 2011) het oorspronkelijke schetsontwerp van de maatregel in de Hoornse Hop uit 2009 en de bijbehorende berekening (kostenraming € 27 miljoen) aangepast. Nu is als eindbeeld van een toekomstbestendig ecologisch systeem een kleinere lengte aan luwtemaatregelen opgenomen (vanwege o.a. de goede groei van waterplanten in de Hoornse Hop de laatste jaren), bestaand uit 12 km golfbrekers (kostenraming € 17 miljoen). Bovendien zijn deze dicht bij de kust geschetst om koppeling met de dijkversterking mogelijk te maken (rechter afbeelding). Daarmee is tevens

de weerstand vanuit de recreatie tegen te maatregelen verminderd en geborgd dat de haven van Hoorn goed bereikbaar blijft.

De Werkmaatschappij Markermeer IJmeer vraagt in 2012 op verzoek van de Tweede Kamer aan de markt of er andere innovatieve oplossingen mogelijk zijn om aan de ecologische vereisten voor een toekomstbestendig ecologisch systeem te voldoen. Het is dus mogelijk dat in 2012 andere oplossingen in beeld komen en in de besluitvorming betrokken worden. Verder vindt er in 2012 een onderzoek plaats naar een mogelijke combinatie van de dijkversterking van de Markermeerdijk met de luwtemaatregel. Het rijk wil een verkenning naar de luwtemaatregelen starten om tot een voorkeursalternatief voor de luwtemaatregelen Hoornse Hop te komen. De bedoeling is om in 2015 tot realisatie te komen.

Argumenten

Onze argumenten om toch een provinciale bijdrage te willen leveren zonder een garantie op rijksinvesteringen voor vervolgmaatregelen zijn de volgende:

- Meebetalen is meebepalen: door mee te betalen krijgen we invloed op de vormgeving van de luwtemaatregelen bij de Hoornse Hop, in de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer en in RRAAM.
- We kunnen meer invloed uitoefenen in RRAAM op de wijze waarop de ontwikkelruimte door het toekomstbestendig ecologisch systeem in de toekomst wordt benut (niet alleen voor ontwikkelingen van Almere maar ook voor ontwikkelingen aan de Noord-Hollandse kust als jachthavenuitbreiding).
- We maken duidelijk dat het niet alleen om natuurmaatregelen gaat, maar ook om versterking van de recreatie en het toerisme in de regio. Dit is het provinciaal belang en levert werkgelegenheid en een investeringsimpuls. Recreatie en toerisme kunnen gestimuleerd worden door de luwtemaatregelen, omdat natuurherstel ruimte voor ontwikkeling biedt.
- Er ontstaat de mogelijkheid van een potentiële zwemwaterlocatie aan het Markermeer bij de kust van Hoorn. U heeft gevraagd om het aantal zwemlocaties in Noord-Holland uit te breiden. In de regio Hoorn is daar behoefte aan is gebleken uit onderzoek.
- Een sterk positief signaal van provincie Noord-Holland ten aanzien van de toekomst van het Markermeer-IJmeer. We maken onze rol waar in de regio en richting Rijk, dat we meer doen dan meebeslissen, meewerken en meedenken; we zijn niet voor niets al jaren betrokken bij de planvorming voor Markermeer-IJmeer.
- Toezegging van de bijdrage maakt dat de verkenning luwtemaatregelen kan starten, houdt daarmee vaart in de Werkmaatschappij Markermeer-IJmeer en geeft de betrokken Noord-Hollandse kustgemeenten een formele plek aan tafel bij de verkenning en in het opdrachtgeversoverleg (startdocument luwtemaatregelen van het ministerie van I & M).
- We vergroten de kans op rijksinvesteringen voor het moeras, de meest effectieve en duurste maatregel van het toekomstbestendig ecologisch systeem. Dit is vergelijkbaar met de € 6 miljoen die van I&M beschikbaar kwam voor een combinatie tussen luwtemaatregelen en dijkversterking Markermeerdijken bij de RAAM-brief in 2009. Tot nu toe was die bereidheid er niet vanwege grote twijfels bij het moeras, dus dit is een trendbreuk en een duidelijk signaal dat er draagvlak aan het ontstaan is voor deze maatregel. De € 15 miljoen die Natuurmonumenten uit het Droomfonds van de Postcodeloterij voor de MarkerWadden (wetland en vogelparadijs) heeft weten binnen te halen bevestigt dit.
- Er is maatschappelijk draagvlak aan het ontstaan. De gemeente Hoorn ziet kansen voor een "blue deal" van ecologie met economie bij de luwtemaatregelen. Het waterfront Hoorn i.o. ziet inmiddels ook kansen voor recreatieondernemers en niet alleen bedreigingen zoals overlast van waterplanten en slechte bereikbaarheid over water van Hoorn.
- Kans op een sleutelpositie in het proces van de verkenning luwtemaatregelen Hoornse Hop (RWS, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeenten en recreatie) bij het afwegen van belangen en verbinden van het Rijk en de regio.
- Dit project wordt bestuurlijk gezien als de lakmoesproef (geloofwaardigheid) voor RRAAM en is het eerste project waar een maatregel van het TBES uitgevoerd gaat worden.
- De overige voorwaarden (de recreatiebelangen worden meegenomen en zo mogelijk combinatie met de versterking van de Markermeerdijk) geven de mogelijkheid om als de resultaten van de verkenning niet aan onze voorwaarden voldoen, opnieuw bij het Rijk deze voorwaarden onder de aandacht te brengen en zondig onze financiële bijdrage terug te trekken.

Provinciale doelen

De luwtmaatregelen zijn onder de door ons gestelde voorwaarden en volgens het startdocument luwtmaatregelen Hoornse Hop van het Rijk overeenkomstig de doelen uit onze structuurvisie voor Markermeer/ IJmeer conform de integrale ontwikkeling van het Blauwe Hart:

- Het verkrijgen van een toekomstbestendig ecologisch systeem (TBES).
- Het verkrijgen van een robuust watersysteem met een goede waterkwaliteit, met als randvoorwaarde dat de veiligheid en zoetwatervoorziening gewaarborgd is;
- Het behoud, duurzaam beheer en ontwikkeling van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kernkwaliteiten van dit gebied.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van het gebied voor recreatie en toerisme.
- Het bieden van ontwikkelingsruimte voor kleinschalige bij voorkeur watergebonden ruimtelijke ontwikkelingen (recreatie) zonder dat het ecologisch systeem daardoor verstoord wordt.

Het provinciaal belang is om als Blauw Hart te kunnen uitgroeien tot een natuur- en recreatiegebied van (inter)nationale allure. Rijk en regio willen de internationale concurrentiekracht en de duurzaamheid van de Noordelijke Randstad een flinke impuls geven. De ambitie van het RijkRegioprogramma Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM) is drievoudig en heeft betrekking op de woningbouw, bereikbaarheid en het verbeteren van de ecologische kwaliteit. Het verbeteren van de ecologische kwaliteit van het Markermeer-IJmeer vormt voor de meeste andere projecten een essentiële randvoorwaarde.

Het rijksbelang ligt in het bereiken van de ecologisch gewenste situatie in Markermeer-IJmeer, die nodig is om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied en de Kaderrichtlijn Water. Het nemen van een besluit over de uitvoering van het TBES uiterlijk 2014 door het Rijk bij de besluitvorming over de rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer is hierin een belangrijke stap; de luwtmaatregelen maken onderdeel uit van de 1e fase van het TBES.

Bij de luwtmaatregelen moet ons provinciaal belang geborgd zijn en daarom moeten de recreatieve belangen zijn meegenomen en zo mogelijk een combinatie gemaakt worden met de dijkversterking van de Markermeerdijk.

Planning

De planning kent meerdere fasen:

- een onderzoek naar synergie tussen de luwtmaatregelen en de dijkversterking Hoorn-Edam dat moet leiden tot inbreng in de voorbereiding van het voorkeursalternatief van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor de dijkversterking Hoorn-Edam in augustus 2012,
- een verkenning naar de luwtmaatregelen in opdracht van het Rijk, gevolgd door een planuitwerking en realisatie van de luwtmaatregelen in de Hoornse Hop. Realisatie wordt verwacht in 2015-2016.

De verkenning voor de luwtmaatregelen bestaat uit een startfase, een analytische fase, een beoordelingsfase en besluitvormingsfase (Sneller & Beter). Dit is normaal gesproken een traject van 2 jaar, maar mogelijk kan dit sneller omdat er al voorwerk verricht is. Dit moet leiden tot een voorkeursalternatief voor de luwtmaatregelen Hoornse Hop. Aan de verkenning zijn door het Rijk randvoorwaarden verbonden (startdocument Luwtmaatregelen Hoornse Hop) zoals het betrekken van de omgeving bij de verkenning, bereikbaarheid van de haven van Hoorn en optimaal rekening houden met bestaande recreatie en mogelijkheden voor nieuwe vormen van recreatie worden meegenomen.

Uiterlijk 31 december 2015 moet het Rijk een uitvoeringsplan voorleggen om in aanmerking te komen voor provinciale subsidieverstrekking.

3. Financiering en communicatie

Financiering

De genoemde bijdrage aan de luwtmaatregelen Hoornse Hop van de provincie Noord-Holland wordt gedekt ten laste van het TWIN-H Uitvoeringsprogramma Kust. Voor dit uitvoeringsprogramma is in totaal € 30 miljoen beschikbaar (€ 10 miljoen uit TWIN-H en € 20

miljoen van Actieprogramma 2010 als één gezamenlijk inzetbaar budget) voor de projecten Zwakke Schakels, Identiteit Kustplaatsen en Deltaprogramma.

Er zijn de volgende inhoudelijke argumenten om bij dit uitvoeringsprogramma Kust aansluiting te zoeken. Naast de Noordzeekust verdient ook de IJsselmeerkust aandacht. Het Markermeer maakt deel uit van het Deltaprogramma. Het gaat bij de luwtmaatregelen om het verbeteren van de waterkwaliteit en mogelijk een combinatie met dijkversterking van de Markermeerdijk.

De uitgave van €1.500.000 wordt eind 2014 verwacht voor realisatie van de maatregel in 2015. De provinciale bijdrage betreft de realisering van de luwtmaatregelen en is bedoeld voor de fysieke kosten. De proceskosten zijn voor rekening van het Rijk. De provinciale bijdrage is een maximale bijdrage en wordt niet geïndexeerd. De verkenning wordt uitgevoerd met een taakstellend budget van € 9 miljoen voor realisatie van de luwtmaatregelen. Bij meerkosten is het Rijk aan zet, bij meevallende kosten wordt de meevaller naar rato van de bijdragen verdeeld.

Communicatie

Opdrachtgever van de verkenning van de luwtmaatregelen is het ministerie van I&M. De verkenning wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat, dienst IJsselmeergebied. Zij zullen de participatie en communicatie verzorgen met de omgeving, de betrokken partijen bij de uitvoering van de verkenning en de partijen die een rol hebben bij de besluitvorming over bestuurlijke mijlpalen die daarmee samenhangen.

Ten aanzien van organisatiestructuur voor de verkenning wordt onderscheid gemaakt tussen betrokken partijen bij de uitvoering van de verkenning zelf en de partijen die een rol hebben bij de besluitvorming over bestuurlijke mijlpalen die daarmee samenhangen. De verkenning kent 2 bestuurlijke mijlpalen die elk worden besproken in een concluderende bespreking van het bestuurlijk overleg MIRT. Dit zijn de startbeslissing en de voorkeursbeslissing.

Het bestuurlijk overleg RRAAM (Rijk-Regioprogramma Amsterdam Almere Markermeer) heeft de taak de integraliteit van de onderliggende projecten (de RRAAM projecten waarvan het TBES er één is) te borgen en de rapportages aan de Tweede Kamer voor te bereiden. Dit bestuurlijk overleg zal uiteindelijk een beslissing nemen over de uitvoering van de eerste fase van het TBES. Het is tevens Opdrachtgever voor de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer. In dit overleg participeren:

- Minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu;
- Minister en staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie;
- Gedeputeerden van de provincies Flevoland en Noord-Holland (gedeputeerde Post);
- Wethouders RO van Almere en Amsterdam en de portefeuillehouders van de stadsregio Amsterdam Noordvleugel, Utrecht en Almere.

Het Opdrachtgeversoverleg Ecologie IJsselmeergebied waarin de ministeries van Infrastructuur en Milieu, Economische zaken, Landbouw en Innovatie, de provincies Noord Holland (gedeputeerde Geldhof) en Flevoland en Rijkswaterstaat IJsselmeergebied zitting hebben, borgt de afstemming tussen de ecologische ontwikkelingen in het IJsselmeergebied. Voor de verkenning zal dit overleg worden uitgebreid met bestuurders die direct zijn betrokken bij de luwtmaatregelen in de Hoornse Hop. Naar verwachting betreft het hier bestuurders van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de gemeenten Edam-Volendam, Zeevang, Koggenland en Hoorn. In dit overleg wordt een keuze gemaakt over het voorkeursalternatief van de verkenning. Dit voorstel voor het voorkeursalternatief wordt ingebracht in het bestuurlijk overleg RRAAM/MIRT. Bij de verkenning zullen in een klankbordgroep de georganiseerde belangenbehartigers deelnemen, zoals natuurorganisaties, watersportverenigingen, de Kamer van Koophandel, etc.

4. Vervolgproces en procedure

Na beschikbaar stelling van de provinciale bijdragen door provincie Noord-Holland en provincie Flevoland start het ministerie van I&M de verkenning luwtmaatregelen Hoornse Hop. Dit leidt tot een voorkeursalternatief in 2014 waaraan concrete uitvoeringsmaatregelen gekoppeld worden.

Dan volgt een beslismoment voor GS of met dit alternatief aan onze voorwaarden voor de provinciale bijdrage is voldaan. U zult ter informatie dit voorkeursalternatief toegezonden krijgen.

Komend jaar pleegt de provincie ook inzet in het RRAAM-programma voor een maximale inbreng in en een optimale meekoppeling van de provinciale belangen in de rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

G.E.A. van Craaikamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 26

Provinciale staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van gedeputeerde staten van 21 februari 2012;

besluiten:

1. de voordracht TWIN-H Uitvoeringsprogramma Kust: deelproject Luwtmaatregelen Hoornse Hop (V3.3) vast te stellen,
2. voor het onder 1 genoemde project een bijdrage beschikbaar te stellen van € 1.500.000 en te dekken ten laste van de bestemmingsreserve TWIN-H, budget verduurzaming, uitvoeringsprogramma Kust.

Haarlem, 7 mei 2012

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, wnd. griffier